

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Martini Bonacinae, Sacr. Theologiae, Ac I. V. D. Vticensis
Episcopi, Tractatus De Legitima Summi Pontificis
electione, iuxta Summorum Pontificum, praesertim
Gregorij XV. & Sanctiss. D. N. Urbani ...**

Bonacina, Martino

Lvgdvni, 1637

Qvæstio II. De requisitis ex parte electi ad validam Summi Pontificis
electionem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10669

QUARTA PROPOSITIO.

7 **E**lectores obseruare debent ea, quæ sibi à Summis Pontificibus præcepta sunt, & ab iis abstinere debent, quæ ipsis interdicta fuerunt, vt ex se patet; quanquam hæc vitare non solent electionem, iuxta dicenda in Quæstionibus, & Punctis proximè sequentibus.

QVÆSTIO II.

De requisitis ex parte Electi ad validam Summi Pontificis electionem.

S V M M A R I V M.

- 1 *Eligendus in Papam debet esse masculus, & non fœmina.*
- 2 *Fœmina nulla fuit vnquam in Papam electa.*
- 3 *Acta huiusmodi fœminæ irrita essent.*
- 4 *Vir coniugatus validè eligi potest.*
- 5 *Eligendus in Papam rationis vsum habere debet.*
- 6 *Pontifex cuiusnam ætatis esse debeat dum ad Pontifi*

Pontificatum promouetur.

- 7 Quid faciendum si eligatur aliquis qui postea rationis usum amittat.
- 8 Eligenda est persona certa.
- 9 Pontifex consentire debet in electionem alioquin electio inualida est.
- 10 Cardinales facta iam vnius electione recedere non possunt ab electione.
- 11 Cardinales an Ecclesiam gubernare possint donec electus consensum præstet.
- 12 Cardinales an facultatem aliquam habeant in electum qui electionem nondum acceptauit.
- 13 Eligendus in Papam debet esse baptizatus.
- 14 Eligendus in Papam debet esse Christi fidelis non Hereticus.
- 15 Eligendus in Papam vitio simonia in electione carere debet, alioquin non solum tunc inualide eligitur, verum etiam inhabilis efficitur qui in futurum eligatur.

VNICA PROPOSITIO.

Ex conditiones ex parte personæ eligendæ necessariae sunt ad validam electionem.

I Prima est, vt masculus sit, & non foemina. Ratio est, tum quia, non decet foeminam omnibus tam Ecclesiasticis, quàm

E 4 Laicis

Laicis præferre, tum quia fœmina incapax est clauium præsertim Ordinis, *cap. in nouo, de pœnit. & remiss.* tum quia nusquam legitur, Christum alios ministros instituisse, præter viros, vt docui *de Sacramentis disp. 8. quest. unica, puncto 5. num. 5. & de censuris quest. 1. puncto 2. cum S. Thoma, Vazquez, & aliis, quibus adde Azorium in terminis 2. part. lib. 4. cap. 5. quest. 7. vers. Quæres insuper, & Iacobatium de Concilio lib. 4. art. 4. num. 112.*

Obiicies primò, olim in Ecclesia fuerunt Diaconissæ, & Presbyterissæ 27. *quest. 1. & can. mulieres dist. 37.* ergo mulieres ad Ordines promoueri, aliisque fidelibus in Ecclesia præfici possunt.

Respondeo primò huiusmodi fœminas, eo nomine vocatas fuisse, eo quod essent Diaconorum vxores. Secundò, huiusmodi fœminas sacris Ordinibus initiatas non fuisse, sed curæ quarumdam rerum Ecclesiæ deputatas fuisse, vt docui *de Sacramentis loco citato, cum Valentia, Henriquez, Conincho, Vasquez, & aliis.*

2. Obiicies secundò, nonnulli Historiographi ferunt quandam Ioannam ad Papatum euectam fuisse; ergo sexus masculinus non est conditio ad Papatum necessaria; hæc consequentia patet, quia ad probandam potentiam

tiam

tiam ad aliquem actum, maximè valet actus.

Antecedens verò quòd videlicet fœmina in Papam electa fuerit. Probatùr primò, ex ipsismet Historicis Mariano, Scoto, Sigiberto Polono, Platina, & aliis asserentibus hanc fœminam, cum ab Amasio Athenas ducta fuisset, ibique tam in sacris, quàm in profanis litteris mirificè profecisset, indèque Romam rediens litterariæ Palæstræ præfuisset, ad Pontificiam dignitatem assumptam fuisse, & cum solemnem corporis Christi processionem comitaretur, vel potius ipsa Christi corpus deferret, filium in via propè amphiteatrum, & D. Clementis ædem, peperisse.

Secundò, quia fama publica constabat, inquit Polonus, hanc Ioannam fœminam fuisse, imò Platina hac de re loquens, sic ait; hæc quæ dixi, vulgò feruntur.

Tertiò, quia aliàs in via, in qua hæc fœmina filium peperit, extrabat huius rei statua, & constructa fuerat capella, in qua tumulo recondita iacebat.

Quartò, quia Pontifices in detestationem tam scelestæ fœminæ ea via in qua præfata fœmina peperit, non progrediuntur, imò sedem confici curarunt, vt electus de recenti in Papam explorari valeat cuius sit sexus.

Respondeo primò, quicquid sit de antecede-

E 5 denti

denti quod falsum esse ostendam in secunda responsione, neganda est consequentia: nam ipsimet Historici concedunt, hoc esse portentum, & monstrum, consequenter non permitendum, quamvis Hæretici Anglicani fœminam Anglicanæ Ecclesiæ præfecerint, & tanquam caput, & superiorem non solum in temporalibus, verum etiam in spiritualibus agnoverint, errorem suum tegentes Papissæ exemplo, quod fabulosum, commentitium, & mendacis plenum esse perspicuè constabit ex dicendis in secunda responsione.

Respondeo secundò antecedens, nempe Ioannam ad Papatum promotam fuisse, alienissimum est à veritate, nullòque apparèti, ne dicam solido, nititur fundamento. Ratio est primò, quia nullus antiquarum rerum scriptor spatio quingentorum annorum vllam de hac re mentionem fecit: nam Hæretici huius fabulæ fabricatores electionem istius fœminæ contigisse putant, anno 855. vel ut alij, anno 848. alij alio tempore, Primus huius rei Scriptor fuit Polonus, qui post quingentos annos extitit. Neque obstat testimonium Mariani, Scoti, & Sigiberti, quia in primis suarum historiarum editionibus, testibus Onufrio *in Platinam*, & Genebrardo *lib. 4.* id minimè habetur, sed solum in aliquibus exemplaribus
in

in margine, variato charactere exprimitur, ex quo licet conicere, id ab Hæreticis additum fuisse, vt hac saltem ratione fides fabulæ adhiberetur. Neque obstat dicere Historicos illius temporis ausos non fuisse, hanc rem perscribere, & omnibus notam facere prohibentibus id Pontificibus,

Respondetur enim Pontifices non prohibere, ne publicæ, & omnibus notæ historiæ commendentur; præterea fieri non potest, vt Pontifices id prohibuerint, cum iuxta ipsosmet aduersarios quædam capella, & statua, auctoritate Pontificum, in huius rei detestationem publicè constructa fuisset. Denique, si Pontifices id vetuerunt, quomodo, quo fundamento, & qua auctoritate Polonus ausus fuit, post quingentos annos hanc rem perscribere, suisque historiis cum nota mendacij commendare.

Secunda ratio est, quia huius fabulæ fabricatores, non conueniunt in nomine huius Papisæ, nam alij Agnetem, alij Iuttam, aut Dorotheam, alij Isabellam, Margaritam alij, alij Gilbertam, alij alio nomine vocant; alij denique nomen ipsius ignorari affirmant; sed omnes verius locuti fuissent, nullam vocando: in hoc etiam discordes sunt, quòd vnus Ioannem septimum, alius Ioannem octauum,
alius

alius Ioannem vigesimumsecundum fuisse confingit, quos tamen constat fuisse legitimos Ecclesiæ Romanæ Pontifices; alij natione Germanam, alij Anglicanam dixerunt, alij putant eam sedisse vno anno, & mense vno, alij sedisse duobus annis, & duobus mensibus, alij duobus annis cum dimidio.

Tertia ratio est, quia aduersarij discrepant in assignando virum ex quo foetum concepisse confingunt; alij ex Amasio, à quo Athenas perducta fuerat; alij ignari, vel immemores originis, & institutionis Collegij Cardinalium, à quodam Cardinali; alij à quodam famulo carnaliter cognitam fuisse testantur; rectius dixissent se hanc fabulam auctore Demone concepisse, vel somniasse.

Quarta ratio est, quia aduersarij putant hanc foeminam successisse Leoni IV. & 2. annis, & 5. mensibus, & 4. diebus vixisse; hoc autem falsissimum est, cum Leonem subsecutus fuerit post sex dies Benedictus tertius, vt seriem Pontificum, Cardinalium examinanti perspicuè constabit, & testatur Anastasius Bibliothecarius, qui tunc temporis Romæ præsens erat, Lupus Ferrariensis Abbas, & alij apud Baronium *anno 833.*

Ad primam rationem allatam ad probandum antecedens, responsio patet, ex prima ratione

tione

tione à me allata, nullus enim Historicus intra quingentos annos verbum vllum de hac re scripsit.

Ad secundam respondeo, probationem ex fama, & vociferatione infirmam esse, multa enim vulgò feruntur, quæ omnino à veritate aliena sunt, iuxta illud, *Fallitur & fallit vulgi qui pendet ab ore*, nec valet dicere, vulgo ita fertur, ergo verum est, sicuti non valet dicere, Calvinistæ communiter aiunt Papam esse Antichristum, aut monstrum, ergo Papa verè est Antichristus vel monstrum; quis non videt hæc esse absurda Meridiana luce clario-
ra? ob id Platina huius fabulæ falsitatem agnoscens, in hæc verba loquitur, *hæc quæ dixi, vulgò feruntur, incertis tamen & obscuris auctoribus, erremus etiam nos hac in re cum vulgo*, hæc Platina, qui scienter errare voluit ob prauum erga Pontifices affectum.

Ad tertiam respondeo, nullam huius rei statuum, vel capellam Romæ vnquam extitisse, vt benè probant Scherer, & alij Doctores statim citandi.

Ad quartã respondeo, Pontifices per quamlibet transire viam, quæ sibi opportuna & commoda videatur, nulla penitus istius rei habita ratione; neque obstat argumentum à sede stercoraria desumptum, aliàs enim Pon-
tífex

rix nuper electus tribus sedibus infidebat, prima erat stercoraria, quæ illi præbebatur, non ut pudenda inspicerentur, sed ut meminisset se non esse Deum, sed hominem necessitatibus naturæ adhuc subiectum; vel ut memor esset prioris conditionis & status, iuxta illud 1. Regum 2. *suscitat de pulvere egenum, & de stercore eleuat pauperem, ut sedeat cum Principibus, & solium gloriæ teneat*; in secunda sede, tradebantur virga, & clauis Ecclesiæ Lateranensis, ut inde coniceret potestatem sibi à Deo datam, ad continendos in officio fideles, & Ecclesiam regendam, custodiendam, administrandam; in tertia Pontifex virgam, & clauis restituebat, ut animaduerneret se Pontificiam dignitatem non perpetuò retenturum, sed breui tempore administrationis suæ rationem redditurum; vide Onuphrium Panuinum in Platinam, Baronium *anno 853. Spondanum eodem anno 853. n. 5. vers. Hoc ipso anno. Bellarminum lib. 3. de Pontifice cap. 24. Georgium Scherer serenissimi Arnulphi concionatorem, & Florimundum Remundum, qui de hac re fusissimè tractarunt.*

Dices si fœmina per errorem eligeretur in Pontificem, eius acta essentne valida?

3 Respondeo negatiuè contra Iasonem in l. Barbarius, num. 64. ff. de offic. Prætor. Ratio est, quia

quia foemina iure Diuino incapax est dignitatis Pontificiae, atque adeo caret iurisdictione, neque Ecclesia potest hunc defectum supplere, quia supplere non potest defectui iuris Diuini, aut naturalis, vt cum communi Doctorum sententia docui *de Matrimonio*, vbi ostendi gesta per eum qui titulum habet coloratum cum errore communi valida esse, modò non adsit impedimentum iuris naturalis, vel Diuini; idèmq; in terminis docent, Alterius *de censuris tom. 1. lib. 2. disput. 2. cap. 2.* Mascard. *de probat. conf. 649. n. 29.* Antonius Gabriel *lib. 1. comm. concl. tit. de probat. conclus. 8. n. 9.* Si vero aliquis vir ad Pontificatum inualidè euehatur cum aliquo vitio, iure solum humano irritante electionem, valida essent ipsius acta cum titulo putatiuo, & errore communi facta, quia Ecclesia tunc ei iurisdictionem delegare, & supplere diceretur, quamuis enim Ecclesia non sit supra Pontificem; esset tamen supra hunc qui non verus, sed præsumptus Pontifex esset, vt benè Alterius *loco citato*, vbi tamen addit huiusmodi præsumptum Pontificem, non posse infallibiliter definire res fidei, quia potestas definiendi infallibiliter res fidei soli vero Pontifici, & Generali Concilio inest.

Sed modò dubium est, vtrum vir coniugatus eligi validè possit.

4 Respōdeo affirmatiuè, quia electus à duabus Cardinalium partibus censetur validè electus, exceptis casibus in iure expressis; hic autem casus in iure exceptus non est: quamobrem si Summus Pontifex virum coniugatum ad Cardinalatus gradum promoueat, eumque Cardinales, Sede vacante, ignorantes vinculo matrimonij obstrictum, in Papam eligant, valida est electio, etiamsi cognito matrimonij vinculo non elegissent, nec eligere debuissent, ita Gondislaus Villadiego *de origine Cardinalium num. 33.* & alij quos sequitur Iacob. *lib. 8. art. 9.* contra Paulum Cortesium *de Cardinal. lib. 3. cap. 4. vers. Nec item.*

An autem Papa in tali euentu possit debitum petere, vel coniugi petenti reddere teneatur, constat ex regulis generalibus traditis de voto castitatis *in tractatu de legibus, & de matrimonio*, vbi docui Papam teneri debitum reddere, si vxor ad continentiam induci nequeat, nec ipsa iuri suo antea cesserit.

5 Secunda conditio est, vt eligendus rationis vsu polleat, ob id demens, & insanus, seu furiosus, aut infans, qui plenè rationis vsu nondum vtitur, eligi non potest, ratio est, tum quia sicut matrimonium validè celebrari non potest cum infante, vel infano, tempore furoris, vel insanix, ita neque validè eligi potest

test

test in Papam, qui rationis vsum non habet, cum Papatus sit veluti quoddam matrimonium, inter Papam, & Ecclesiam, vt Doctores in simili tradunt de illo cui beneficium confertur; tum quia is, cui Pontificatus confertur potestatem habet ligandi, & soluendi super terram, iuxta illud *quodcumque ligaueris super terram, erit ligatum & in caelis, quodcumque solueris super terram, erit solutum & in caelis*; sed is ligare aut soluere non potest in subiecta materia, qui rationis vsum nondum adeptus est: ergo Papatus ei conferri non potest, aut saltem non debet; tum quia is eligi debet qui consentire potest, sed infans aut demens consentire non potest, nisi lucidis fruatur intervallis, consensus enim est actus liber, & voluntarius; ergo infans vel demens eligi non potest; tum quia sicut inualida est electio illius qui dissentit, aut consentire electioni de se factæ renuit, ita etiam inualida est electio illius, qui consentire non potest, ita Io. Azor. *2. p. lib. 4. cap. 6. p. 7. vers. Quæres insuper, Soprannus, & alij.*

Obiicies Episcopus, Princeps, Rex, vel etiam Imperator, iuxta nonnullorum sententiam, eligi potest, etiam si adhuc in puerili ætate existat; ergo etiam Pontifex.

Respondeo primò, negando antecedens,

F illi

illi enim non eliguntur propriè loquendo, sed solum designantur, aut Reges fiunt, non electione, sed successione, seu iure hæreditario. Idem dic de Episcopis, ipsi enim potius designantur, quàm eligantur.

Respondeo secundò, negando consequentiam, quia etiamsi admittamus illos in puerili ætate eligi, negandum tamen est Papam in tali ætate eligi posse; ratio disparitatis est, quia possunt adesse alij natu, vel etiam dignitate maiores, qui vices illorum in officio gerant, & illorum electionem acceptent; nullus verò est qui Papæ vices, ipso non concedente, sustinere valeat, aut ipsius electionem acceptare possit.

6 Rogabis primò, cuiusnam ætatis esse debeat Papa dum eligitur. Respondeo æquum esse vt eligendus trigessimum saltem annum compleuerit, ætatem enim triginta annorum in promouendo ad Episcopatum Ius Canonicum requirit *cap. cum in cunctis de electione*: quamquam nonnulli vt Ioannes XXII. & Bonifacius IX. ad Papatum assumpti fuerint, antequam præfatam ætatem nacti fuissent.

Addo cæteris paribus seniozem saltem ex honestate præferendum esse. Ratio est, quia senior sicut alios ætate, ita etiam prudentia, regulariter loquendo, præcedere consuevit, ita Sopran. *lib. 4. cap. 1. quest. 1. ad fin.*

7 Rogabis

7 Rogabis secundò quid faciendum, si eligatur aliquis sui compos, & idoneus, qui postea rationis vsum amittat, & inhabilis ad Ecclesiæ gubernationem reddatur, aut ab hostibus capiatur, nec ipsius voluntas cognosci possit.

Respondent Iacobatius *de Concil. lib. 4. art. 3. num. 52. & lib. 9. art. 1. num. 66.* & Manfredus *de Cardinal. decis. 319.* conuocandum esse Concilium, à quo administrator in Ecclesia eligatur.

Hoc tamen ego limitandum censeo, nisi aliquis antea constitutus, & deputatus fuisset ad negotia Ecclesiæ gerenda, hic enim priuilegium, & iurisdictionem non amittit ob Pontificis morbum, vide Iacobatium *loco citato num. 40. & seqq.*

8 Tertia conditio est, vt persona certà eligatur, cùm enim Elector non habeat ius eligendi plures, sed vnum (plures enim Pontifices eodem tempore creari nequeunt, vt infra probabo) ferre non potest suffragium, quod pluribus accommodetur, aut quod incertum sit cui conueniat: quamobrem si duo eiusdem familiæ, & cognominis Cardinales in Conclauis existant, & Elector vnum eorum eligat, nulla addita distinctionis nota, inualidè ex sua parte eligit, quia sufficienter non

constat quemnam eligere intendat. Idem valet si suffragium ferat corrupto nomine, addendo, vel detrahendo aliquam coniunctionem, aut vocalem, aut particulam propter quam ignoretur, cui nomen illud conueniat, secus, si mutatio adeò leuis sit, vt communiter sciatur, quemnam Elector intenderit, nec ante peractam electionem aliud expresserit; sicut enim dispensatio, aut etiam Sacramenta, irrita non efficiuntur ob quamlibet verborum mutationem, ita nec ob quamlibet nominis alterationem, substantiam electionis vitari censeo; in dubio tamen, tutius erit schedulam aperire, & auctorem interrogare de ipsius intentione, sic enim omne dubium è medio tolletur; an autem qui eligitur debeat esse ex Cardinalium Collegio, constabit ex dicendis, *S. proximè sequenti ad finem, num. 19.*

9 Quarta conditio est, vt electus consentiat. Ratio est, tum quia non potest quis moraliter incipere aliquid possidere sine consensu; ergo vt quis Papatum, seu Pontificiam potestatem possidere incipiat, necessarius est ipsius consensus; tum quia electus per collationem Papatus plures contrahit obligationes, & quasi ex contractu obligatur: obligatio autem ex contractu, vel quasi contractu, non contrahitur absque consensu, vt bene
Caetan.

Caietan. *in opusculo primo de comparatione Pap.
& Concil. cap. 26.*

Nec tamen hinc sequitur primò Papam se ipsum eligere, seu creare, seu Papatum sibi coniungere, quia consensus in electionem non est electio, seu creatio, vel constitutio Papæ, sed conditio requisita ad completum electionis effectum, & Papæ constitutionem.

Secundò non sequitur Sedem Apostolicam simpliciter vacare, dum facta est electio à Cardinalibus, & electus nondum consensum præstitit, ut si electus sit Cardinalis absens (sicut Adriano VI. in Hispaniis degenti contigit anno 1521.) quamvis enim electio effectum suum completum nondum sortita sit, & Sedes Apostolica nondum impleta dicatur, quamdiu consensus electi non accessit, non tamen ob id Sedes Apostolica vacat, quia tunc Sedes vacare dicitur, cum nulla ratione Pontificem habet; in nostro autem casu aliqua ratione Pontificem habet, cum Pontifex iam electus sit, & licet nondum creatus sit, tamen est quasi conceptus, & in utero, ut ita loquar, existit.

Tertiò non sequitur liberum esse Cardinalibus facta iam unius electione, ab electione recedere, antequam electo consensum præstet; quia Cardinales iam ex parte sua elegerunt,

86 *De Electione legitima*

runt, & iam suo functi sunt munere, & cùm ministerialiter agant, non possunt limites sibi præscriptos excedere; potestas enim ministerialis data ad aliquem actum, eo actu perfecto completur: ex quo patet Cardinales non posse tunc electionem mutare, etiamsi comperiant electum minus idoneum esse ob imperitiam, aut longè abesse, aut alio obstrictum esse impedimento, quod electionem irritam non reddit, secus si impedimentum irritam reddat electionem; tunc enim Electores non dicuntur suo munere functi, cùm electio viribus careat, & perinde sit, ac si facta non fuisset; vide Iacobatum *lib. 4. de Concilio, art. 3. num. 43.* & Sopranum *lib. 1. cap. 18.* quamquam Sopranus ex parte dissentit, putans Cardinales posse nouam electionem facere, dum Cardinales aduertunt electum fuisse qui longiùs abest, aut alium qui non nisi post longum tempus consensum præstabit, & Ecclesiæ administrationem sustinebit, vt si electus sit absens quem Cardinales Neapoli esse arbitrabantur, sed postea deprehendunt longam nauigationem suscepisse, vel ita obsideri, vt facilis ad ipsum aditus non pateat, aut si electus sit aliquis præsens, qui peracta electione in amentiam incidit, & ignoratur an sui compos aliquando sit futurus, & sibi ipsi reddendus. Ratio

tio

tio Soprani est, quia Cardinales iubentur quamprimum electionē peragere, & Ecclesiæ de Pastore prouidere, sed per huiusmodi electionem non prouidetur Ecclesiæ de Pastore; ergo possunt, & debent electionem nouam instituere.

10 Ego verò probabilius arbitror, Cardinales in tali euentu non posse nouam electionem facere, tum quia functi sunt suo munere; tum quia ex noua electione periculum imminet schismatis, à quo Ecclesia semper maximè abhorruit; tum quia licèt Cardinales teneantur citò Ecclesiæ prouidere, & electionem accelerare; nihilominus facta semel electione, liberum ipsis non est nouam electionem instituere, & electum iure suo priuare, consequenter ipsorum culpæ ascribendum est, quòd eum elegerint, qui citò nequeat Pontificatus onera sustinere: hinc patet responsio ad rationem Soprani.

11 Rogabis ad quem pertineat Ecclesiam gubernare dum facta à Cardinalibus electione, nondum exploratus est consensus electi absentis.

Respondeo ea quæ necessaria sunt ad rectam administrationem expedienda esse à Cardinalibus, suo, & nominati Pontificis nomine; tum quia hoc conforme videtur be-

88 *De Electione legitima*

nignæ Summorum Pontificum intētionī; tum quia ita peractum fuit post electionem Adriani V I. donec de ipsius acceptatione, & consensu constaret, teste Iacobatio *loco citato*; tum quia *in cap. ubi periculum, de electione*, facultas Cardinalibus data fuit faciendi Sede vacante, quæ ad electionem Papæ, & defensionem Ecclesiæ, & ad occurrendum imminentibus periculis pertinent, ob id Panormit. *cap. his quæ de maiorit. & obediē. & alij apud Manfredum decis. 9. de Cardinalibus*, apud Iacobatium *lib. 3.* & apud Sopranum *cap. 18. §. 1.* existimant Collegium Cardinalium posse Nuncium à Pontifice antea missum reuocare, si Ecclesiæ expedire iudicauerint, item posse, & debere Concilium conuocare, si hoc ad electionem necessarium duxerint, id enim non faciunt auctoritate propria, sed auctoritate Sedis Apostolicæ, à qua huiusmodi facultatem obtinuerunt: (Concilium enim ab alio auctoritatiuè conuocari non potest, quàm à Papa, ut pluribus Iacobatius *de Concilio lib. 3.*) ergo Cardinalibus incumbit Ecclesiæ gubernatio quoad necessaria, si Papa nondum electus est; si verò electus est, sed nondum consensit, possunt id suo, & electi nomine præstare: nam ipsorum ius quoad administrationem, cessat per acceptationem electionis ab electo factam,

etiam, electus autem nondum acceptavit electionem, ut suppono.

12 Maior difficultas est utrum Collegium Cardinalium aliquam facultatem habeat in ipsum electum, qui electionem nondum acceptavit. Respondendum mihi videtur cum Soprano *loco citato*, habere facultatem præcipiendi, ut electionem quamprimum acceptet, vel eam respuat, si acceptare nolit. Ratio est, quia totum Collegium Sede vacante potestatem habet in singulos Cardinales, saltem in iis, quæ ad electionem pertinent, *cap. ubi periculum citato*: ergo cogere potest electum, ut electionem acceptet, vel illam renuat, si acceptare nolit.

13 Quinta conditio est, ut eligendus sit baptizatus, sic colligitur, tum ex *cap. veniens de Presbyt. non baptiz.* tum quia character Ordinis necessariò supponit characterem baptismi, ut docui *de Sacramentis*; tum quia iuri naturæ aduersatur, ut is rebus omnibus sacris præficiatur, qui ne sacra quidem attingere potest.

Obiicies Ambrosius ad Episcopatum electus fuit, antequam sacri Fontis lauacro imbutus fuisset; ergò potest etiam quis ad Papatum eligi ante Baptismum. Respondeo primò negando consequentiam. Ad exemplum sancti Ambrosij Respon. id factum fuisse mi-

raculosè, & extraordinario Spiritus sancti impulsu, seu de potestate Dei absoluta; quæ autem de potestate Dei extraordinaria, & absoluta fiunt, in exemplum trahenda non sunt, in iis quæ consueto cursu, & usu fiunt, vide Caiet. opusculo 1. de comparatione Papatus, & Concilij cap. 26.

14 Sexta conditio est, vt non sit hæreticus, sed Christi fidelis. Ratio est, tum quia non potest quis esse caput illius cuius nec membrum est, nec potest esse caput totius, qui est extra totum, cap. in totum, de reg. iur. in 6. & Christus statuit, vt nullus sit caput Ecclesiæ Christianæ, nisi sit membrum Christi, & qui Ecclesiam non audit, debet esse tanquam Ethnicus & Publicanus; tum quia sic colligitur ex constitutione Iulij II. in Concilio Lateranensi, sess. 5. incipit, cum tam diuino, quanquam ibi sermo præcipuè est de hæresi simoniaca; ita Panormit. Francus, & alij in cap. licet de elect. Azor. lib. 4. cap. 5. quesito 7. & cap. 7. quesito 1. & alij contra Innocentium & Adrian. in cap. licet citato.

An autem Papa legitimè electus, possit in hæresim incidere, & ob hæresim Papatu priuari, constat ex dictis in Bulla Cæna disp. 1. quest. 2. punct. 1. num. 12. & sequentibus, quidquid Ioan. Azor. 2. part. lib. 4. cap. 7. quest. 1. & sequenti

sequentibus; & multi alij in oppositum sentiant, existimantes Papam Hæreticum, vel Hæreticorum fautorem, defensorem, vel receptatorem, Pontificatu priuari posse.

15 Sexta conditio est, vt simoniam in electione non commiserit, nam qui simoniam in electione ad Papatum commisit, non solum tunc inualidè eligitur, verum etiam inhabilis efficitur qui in futurum eligatur, ex Iulio II. in Bulla, quæ incipit, *cùm tam diuino*; verum vt ista conditio clariùs intelligatur, sit

§. VNICVS.

Vtrum electio Summi Pontificis facta per simoniam, valida sit.

S V M M A R I V M.

- 1 Electio Summi Pontificis facta per simoniam, inualida est.
- 2 Electio Papæ an inualida sit, dum Cardinalis gratiam suam, vel operam promittit alteri, vt se in Papam eligat.
- 3 Electio precibus facta, valida est.
- 4 Electio valida est, dum eligendus aliquid alteri tradit, vt eum ab iniusta impugnatione renocet.

5 Electio

92 *De Electione legitima*

- 5 *Electio valida est, dum Cardinalis in Papam eligendus, promittit se facturum aliquid in utilitatem totius Ecclesie.*
- 6 *Electio valida est, dum eligendus promittit se facturum aliquid in gratiam Conclauistarum, seu aliorum qui ad electionem non concurrunt.*
- 7 *Simonia mentalis non vitiat electionem.*
- 8 *Simonia vt electionem vitiet, debet influere in electionem.*
- 9 *Electio an valida sit, dum facta fuit, non solum ab eo cum quo simonia commissa fuerat, verum etiam ab aliis conferentibus suffragia sufficientia ad electionem.*
- 10 *Simonia electionem non vitiat, nisi consentiente, vel saltem conscio ipsomet electo.*
- 11 *Electus in Papam quomodo se gerere debeat dum animaduertit in sua electione simoniam factam fuisse.*
- 12 *Simonia non irritat electionem nisi commissa fuerit ab ipso electo, vel ab aliquo ex Electoribus.*
- 13 *Simonia non vitiat electionem, dum tradita fuit res leuis, & non magni momenti.*
- 14 *Simonia vitiat electionem, etiamsi notoria non sit.*
- 15 *Simonia notoria quandonam dicatur.*

16 *Suffra*

- 16 *Suffragia an aperienda sint, dum alicui Cardinali simoniae crimen circa electionem opponitur.*
- 17 *Cardinalis an incurrat pœnas constitutionis Iulianæ, si commissæ simonia, ut in Papam eligeretur, nominatus quidem fuit, sed non electus defectu nonnullorum suffragiorum.*
- 18 *Electio Papæ irrita non est ob aliqua crimina, excepta hæresi, & simonia in electione.*
- 19 *Eligendus in Papam an debeat ex numero Cardinalium esse.*

VNICA PROPOSITIO.

1 **E**lectio Summi Pontificis facta per simoniam irrita est, & inualida quia expressè irritatur à Iulio II. in *Bulla*, quæ incipit, *cum tam diuino*, ubi irritatur electio simoniacè facta, dando, promittendo, recipiendo pecunias, bona cuiuscunque generis, officia, beneficia, &c. per se, vel per alium, & tam pro se, quàm pro alio, ut patebit ex dicendis *disp. 2. quæst. 6.* ubi constitutionem Iulij II. expressè explicabo.

Hinc sequitur primò electionem factam pecunia, muneribus, promissione officij, vel beneficij, & similibus inualidum esse, quia ista electio simoniaca est, ita Albanus *quæst. 25.* & alij communiter.

2 Secun

2 Secundò sequitur probabiliùs dici posse, inualidam esse electionem dum Cardinalis amicitiam suam, gratiam perpetuam, vel operam, non quidem ex vrbanitate, sed ex obligatione ciuili pollicetur, si votum traderit sibi, vel alteri, quem in Papam eligi cupit, hæc enim electio simoniaca est, cùm fiat præuia promissione alicuius boni, vel obligationis pretio æstimabilis: contrarium valde probabiliter docent *Gambara in expositione huius Bullæ, num. 133.* *Sopranus in manuscriptis de electione Papæ, lib. 4. cap. 2. quest. 15.* & alij asserentes simonia præfata non vitari electionem, quia illo nomine *bona cuiuscunque generis*, inquit ipsi, intelligitur id quod possidetur, & quod potest fieri accipientis; & nomine obligationis intelligitur obligatio ad præfata bona, quæ videlicet possidentur, & cùm versemur in materia poenali, non est facienda extensio, sed restrictio.

3 Tertiò sequitur, electionem precibus, suasionibus, & hortationibus factam, irritam non esse, quia hæc simoniacam electionem non efficiunt, alioquin precibus impetrans beneficium à Papa vel ab alio, simoniam committeret, & obtinens aliquid à Deo præuia oratione, labem simoniæ incurreret.

Dices simonia committitur non solum
munere

munere à manu, & ab obsequio, verum etiam à lingua: preces autem sunt munus à lingua. Respondeo, negando preces esse munus à lingua; cùm is cui preces funduntur nihil ob id recipiat, vel recepturus sit, sicut accipit is, cui laus, vel linguæ officium apud alium promittitur; preces igitur præcisè sumptæ simoniæ crimen non pariunt, nisi fortè precibus adiungantur pollicitationes, seu promissiones pecuniæ, vel alterius boni temporalis, iuxta dicta *illatione precedenti, & in tractatu de simonia.*

4 Quartò sequitur electionem validam esse, dum Cardinalis permittit, vel tradit aliquid non ad impetrandum suffragium, sed eo solum fine, vt ab impugnatione retrahat eum, qui ipsius electionem iniuste impedit, vel impugnat. Ratio est, quia electio non est simoniaca, cùm nihil tradatur ad obtinendam electionem, sed ad redimendam iniustam vexationem; quilibet enim ius suum tueri potest, ita communiter Doctores in genere loquentes; quamobrem si eligendus, Principi suam electionem iniuste oppugnanti, dicat se futurum illius amicum, seu patrem, & iudicem, omnibus fidelibus equum, & propitium, simoniam non committit; secùs dicendum est, si tradat aliquid ad impediendum iustam impugnationem, & oppositionem, vel ad auertendam

dam iniustam impugnationem, & simul etiam ad impetrandum suffragium, hæc enim electio simoniaca est, cum pretio impetretur; quamobrem si quis Principi, vel Cardinali sibi infenso dicat, se, cum in Papam electus fuerit, talia & talia in ipsius gratiam præstiturum simoniam committit, quia promissionibus non solum auertit iniustam vexationem, verum etiam vota, & suffragia aucupatur, id tamen intelligi ab aliquo posset iuxta dicta *num. 2.* vide quæ in simili tradidi in *meo tractatu de simonia.*

5 Quintò electionem validam esse, dum Cardinalis eligendus in Papam, promittit aliis Cardinalibus se facturum aliquid in utilitatem totius Ecclesiæ, seu id, ad quod Papa tenetur ex officio, hæc enim electio simoniaca non est, cum solum exigatur id, quod officio, seu dignitati, ad quam eligitur adnexum est, seu quod utilitatem respicit totius Ecclesiæ, cui Papa maximè consulere debet, alioquin etiam simonia committeretur, dum is cui Canonicatus confertur, iurat se præstiturum ea, quæ ad suum pertinent officium, ita communiter Doctores in genere loquentes, in specie verò Andr. Barbat. *tom. 1. cons. 1. Sopranus lib. 4. cap. 2. loco citato quest. 21. casu 1.* & Gambarara in *expositione Bullæ Iulij I I. n. 130. & sequentibus.*

6 Sextò

6 Sextò validam esse electionem, dum Cardinalis promittit se aliquid in gratiam Conclauistarum, aut aliorum facturum, si ad Papatum assumptus fuerit; nam ista electio non dicitur facta per simoniam, cum promissio facta non fuerit in gratiam eligentium, nec sit causa electionis, vt constabit ex infrà dicendis *limitatione 2.*

Septimò inuvalidam esse electionem, dum Cardinales inter se conueniunt, vt qui in Papam electus fuerit sua beneficia, & officia, aut alia tunc temporis vacantia conferat iis, qui suæ electioni cooperati fuerint; nam huiusmodi electio simoniaca est, vtpote facta præuia conuentione, seu promissione beneficiorum, aut aliorum bonorum. Nonnulli tamen Doctores oppositum sentiunt, innixi ratione, quam in proximè sequenti obiectione afferam.

Obiicies, illa conuentio non habet rationem pactiois, seu quasi contractus, sed quasi legis; ergo electio vi illius facta, simoniaca non est. Respondeo illam conuentionem vim legis habere non posse, tum quia Cardinales nequeunt huiusmodi leges condere Sede vacante, *cap. vbi periculum, de electione;* tum quia, si vim legis haberet, non afficeret electum in Papam, cum Papa nullum in terris

G

superio

superiorem habeat, Papa enim assecutione Papatus, à legum humanarum iugo eximitur; ergo illa conuentio vim, & naturam conuentionis retinet, aut saltem suspicione labis simoniacæ non caret, obseruant tamen Sopranus *loco citato quest. 21. casu 2.* & alij, conuentionem qua Cardinales conueniunt, vt qui in Papam electus fuerit, inter Cardinales præsentēs sua beneficia, & officia distribuatur, simoniacam quidem esse, si ob id aliquis Cardinalium moueatur ad eligendum ditio- rem, vt plura beneficia vacent, & plus sibi obueniat, nihilominus hanc electionem irritam non esse, quia huiusmodi simonia non est notoria, cum non constet an aliquis hoc fine ditio- rem elegerit, sicut neque constat, vtrum ditior ex Cardinalibus eam conuentionem fecerit, eo affectu, vt ipse præ cæteris eligeretur. Verum quid ego hac in re sentiam, constabit ex dicendis *num. 14.*

7 Limitantur, & intelliguntur, quæ diximus in præfata propositione. Primo, modò simonia non fit tantummodo intentionalis, seu mentalis; nam actus merè internus sub legem humanam non cadit, vt docui *de legibus*, sufficit tamen simonia realis ex parte dignitatis re ipsa obtentæ per simoniam, etiam si res promissa nondum tradita sit; nam Pontifex abso-
lutè

lutè irritat electionem simoniacè factam, dando, vel promittendo: quid autem sit simonia mentalis, realis, & conuentionalis, patet ex dictis *de simonia*, & communiter traditur à Doctoribus.

8 Limitatur secundò, modò simonia influxerit in electionem; quamobrem si Cardinalis alium pretio corrumpit, vt se ipsum eligeret, sed corruptus mutata voluntate alium elegit, electio valida est. Ratio est, tum quia pœna ob aliquod delictum imposita non incurritur effectu non secuto, in hoc autem casu effectus secutus non est, cùm facta non fuerit electio, cuius intuitu simonia commissa fuerat; tum quia Iulius II. in sua constitutione irritat electionem factam per simoniam; ista autem electio non fuit facta per simoniam, cùm simonia non fuerit illius causa, & in illam non influxerit, quamuis dici possit facta cum simonia concomitante, & electus simoniæ reus sit, vt bene Sopranus *loco citato quest. 16.* & alij. Ex quo patet à fortiori electionem validam esse, si postea is, qui simoniam commiserat, vt eligeretur, eligatur solum ab iis, qui simoniam non commiserant, hæc enim electio non dicitur facta per simoniam.

Obiicies contra istam limitationem, etiam si

G 2 admit

admittamus præfatam electionem non esse inualidam, eo quod simonia illius causa non fuerit, nihilominus inualida videtur defectu Cardinalis, qui simoniam commiserat, hic enim priuatus ipso facto remanet Cardinalatu, vt dicitur *in Bulla Iulij I I.* Electio autem Papæ facta ab iis, qui non sunt Cardinales, irrita est, *cap. in nomine Domini 23. distinct.* & *cap. licet de elect.*

Responderi posset, primò Cardinalem simoniacum adhuc Cardinalem esse, cùm non teneatur se Cardinalatu abdicare ante sententiam criminis declaratoriam, si sequamur sententiam asserentium neminem teneri pœnam, quæ actionem hominis ad sui executionem requirit, subire ante sententiam saltem criminis declaratoriam, de qua re sufficienter egi *in tractatu de legibus.*

Respondeo secundò cum Soprano *loco citato quest. 17.* & aliis, Cardinalem priuari Cardinalatu ob simoniam commissam simoniacè eligendo, hunc autem simoniacè non elegisse, vt suppono, cùm simonia non fuerit causa efficiens electionis, sed solùm concomitans, & per accidens, consequenter electio ex neutro capite inualida est, vide quæ suprà tradidi *quest. 1. obiect. 1. num. 8.*

9 Rogabis vtrum electio valida sit, quoties
quis

quis electus fuit, non solum ab eo, quem pretio corruperat, verum etiam ab aliis simoniae labe non infectis, quorum vota sufficiunt ad electionem, etiam exceptis votis, & suffragiis simoniacorum.

Respondent aliqui Doctores electionem inualidam esse. Ratio est, tum quia ista electio dicitur facta per simoniam, cum simoniacus ad illam suo voto cooperatus sit, sicut cooperati sunt cæteri simoniaci simoniacæ labis expertes; tum quia Iulius II. in sua Bulla, statuit, vt electus per simoniam Apostaticus sit, etiamsi vota omnium habeat nemine discrepante, ita Sopranus *quest. 18.* Contrarium improbabile mihi non videtur, vt constabit ex dicendis *quest. 5. punct. 1. num. 9.*

10 Tertiò limitatur, modò simonia commissa sit, consentiente, vel saltem conscio ipsomet electo, & non contradicente. Ratio est, tum quia grauis pœna Ecclesiastica graue delictum supponit, nullum enim est peccatum nisi voluntarium, non potest autem esse voluntarium sine præuia cognitione, tum quia Iulius eam irritat electionem, ob quam electus accusari potest, tanquam de indubitata hæresi, is autem qui non consentit in simoniam, aut qui eam ignorabat, accusari non potest tanquam de indubitata hæresi, ita P. Andreas

Gambara in expositione Bullæ Iulij II. n. 137. & Sopranus lib. 4. cap. 1. quæst. 4. Immò addit Sopranus quæst. 8. non posse legem ferri qua irriteretur electio Papæ simoniacè facta, in scio ipso electo. Ratio est, tum quia innocens puniri non potest ob alterius delictum, pœna enim sub ratione pœnæ imponitur, vt delictum puniatur, & delinquens corrigatur, consequenter infligi debet illi, in quo est delictum, alioquin non corrigeret delinquentem, sicuti lignum distortum, & curuum non efficitur rectum directione, & correctione erga aliud lignum adhibita; tum quia Iure Ciuili cauetur, ne pœna imponatur ei, qui culpam non commisit, *l. sancimus, C. de pœnis*, idemque decernitur Iure Canonico, *cap. crimen. 1. quæst. 4. cap. si habes 24. quæst. 3.* & in Scriptura *Ezechielis 18.* dicitur, *anima quæ peccauerit ipsa morietur, & filius non portabit iniquitatem patris.* Verum quid ego sentiam in hac vltima additione, seu ampliacione Soprani, constat ex dictis in tract. de legibus disp. 2. quæst. 7. punct. 3. cum S. Thoma, Vazquez, Valentia, & aliis, & ex dictis de simonia, vbi contrarium sustinui, & probaui.

Obiicies Iulius II. in præcitata Bulla irritat electionem Papæ factam per simoniam ab ipso electo commissam, vel ab aliquo ex Electoribus;

ctoribus; cum autem Electores possint simoniam committere, inscio, & non consentiente Papa electo, sequitur electionem simoniacam, irritam esse, etiamsi electus non consenserit, vel inscius fuerit, alioquin Iulius II. frustra locutus fuisset, sub illa forma disiunctiva, ab electo, vel ab aliquo ex Electoribus.

Respondeo Iulium II. irritare electionem simoniacè factam, videlicet consentiente, vel conscio electo, hæc enim limitatio, seu tacita interpretatio non est voluntaria, & conficta, sed quasi necessaria, vt patet ex rationibus in hæc tertia limitatione allatis. Neque hinc sequitur illam formam disiunctiuam frustra adiectam fuisse; nam addita fuit ad irritandam electionem simoniacè factam ab electo, aut ab alio, conscio ipso electo, licet ipse non mandauerit, nec consenserit, vt benè Sopranus *lib. 4. cap. 1. quest. 4. vers. Dico 3.*

II Rogabis quomodo gerere se debeat electus qui animaduertit simoniam ab aliquo commissam fuisse. Respondeo iuxta dicta in simili *de simonia* teneri reclamare, & talem electionem respuere detegendo simoniæ crimen, simulque curare, vt electio iterum instruatur, ita Sopranus *in manuscriptis de electione Pontificis, lib. 4. cap. 1. quest. 4. sub finem, & alij cõmuniter quos in simili retuli de simonia.*

12 Limitatur quartò , modò simonia committatur ab ipso electo , vel ab aliquo ex Electoribus, sic enim expressè habetur *in practicata Bulla*. Ex quo sequitur primò electionem non vitiari, quoties simonia ab aliis committitur incio electo, vel Electoribus: quamobrem si Princeps, aut alius pecuniam tradat consanguineo alicuius Cardinalis, aut alteri qui gratia apud ipsum valet, vt Cardinalem inducat ad certum aliquem eligendum, electio irrita non est, quia simonia commissa non fuit ab electo, aut Electoribus, vt suppono: Secundò sequitur irritam esse electionem, quoties Princeps aut alius tradit aliquid Cardinali, vt certum aliquem eligat.

13 Limitatur quintò à Gambarà *in expositione Bullæ Iulij I I. num. 122.* à Soprano *lib. 4. cap. 2. quæst. 12.* & ab aliis à me relatis *in tract. de simonia*, nisi pecunia quæ traditur sit levis summæ, seu modici, & non magni momenti. Ratio est, tum quia sicut paruitas materiæ excusat à mortali, ita etiam à pœna graui, quæ ob grauem culpam inducta fuit; tum quia Iulius I I. *in dicta Bulla*, dicit pecunias, non pecuniam; id modicum censendum videtur, quòd iudicio prudentis viri non est sufficiens, ad flectendum, seu corrupendum animum. Alij verò probabilius arbitrantur electionem
vitiari,

vitiari, quoties res, seu pecunia etiam non magni momenti, causa fuit talis electionis. Ratio est, tum quia huiusmodi electio simoniaca est, & mortaliter peccaminosa; tum quia Pontifex irritat electionem factam simoniacè, tradendo, vel recipiendo bona cuiuscunque generis, ita in simili sentire videntur. *Nauarr. consil. 52. de simonia, & Suarez de simonia lib. 4. cap. 55. num. 17. & cap. 56. num. 6.* asserentes excommunicationem ob simoniam, in ordine, vel in beneficio impositam, incurri dum ordine, vel beneficio iam collato ex præuio pacto, soluitur pars, licet minima pretij conuenti; sententia tamen *Gambaræ, & aliorum* probabilis est; vide quæ tradidi *de simonia quest. 3. num. 13.*

14 Limitatur sextò ab aliquibus, modò simonia notoria sit. Ratio est, tum quia hoc pacto vitantur multæ fraudes, & incommoda, quæ in Ecclesia suboriri possent, irritata electione ob quamlibet simoniam, quilibet enim Electorum confingere posset, se labem simoniæ in talis Papæ electione commisisse, aut saltem (quia allegans propriam turpitudinem facilè repellitur) inducere posset alium, qui de huiusmodi crimine accusaret; sicque probata falsis testibus simonia, Papã excluderet; tum quia illa simonia electionem irritat, cuius

G s ecce

exceptio opponi potest, exceptio autem simoniae opponi non potest, nisi simonia sit notoria, ut patet ex *Bulla Iulij II.* Summus enim Pontifex ibi loquitur de simonia quæ possit contra sic electum opponi, sicut de vera, & indubitata hæresi: hæresis autem, seu crimen, tunc verum & indubitatum videtur, quando est notorium; præterea post factam oppositionem de simonia, recedendum est ab electo, non expectata vlla sententia, sicut receditur ab hæretico in Papam electo, cum autem ab Hæretico in Papam electo recedendum non sit, nisi hæresis notoria sit, *cap. i. dist. 23.* & ibi glossa sequitur; neque recedendum ab electo simoniacè, nisi simonia notoria sit, ita P. Andreas Gambarà in *extravagantiis Iulij I I. n. 33.* Tuschus *tom. 2. littera E. concl. 57.* Cardinalis Iacobatius de *Concilio lib. 4. art. 4. num. 84.* Sopranus *loco citato quest. 5. & 7.* & alij apud Iacobatium *loco citato.*

Addit autem Sopranus *quest. 6.* simoniam tunc notoriam esse quando de ea per instrumentum publicum constat.

15 Ego verò dico primò, simoniam notoriam esse, quoties in præsentia multorum perpetrata fuit, & nulla rationabili tergiuersatione celari potest, ut in simili alibi docui, de *percussione Clerici*, aut quoties simoniacè electus,
simoniae

simoniae crimen in iudicio confessus fuit, a quo-
quoties de tali crimine fama publica ex indi-
ciis sufficientibus orta est.

Dico secundò, probabilius mihi videri ele-
ctionem simoniacam in foro conscientiae irri-
tam esse, etiamsi notoria non sit. Ratio est,
tum quia Iulius II. absolutè irritat electio-
nem simoniacam, modò simonia perpetrata
fuerit ab electo, vel ab eligentibus, & frustra
ab aliquibus Doctoribus additur, huiusmodi
electionem debere esse notoriam, Pontifex
enim istam conditionem non addit, alioquin
cuique liberum esset, clausulas legibus adde-
re, & limitationes contra expressam legistato-
ris mentem confingere; tum quia sicut om-
nes excommunicati vitandi erant ante extra-
uagantem *Ad evitanda*; post illam verò vitan-
di sunt tantummodo excommunicati denun-
ciati, & notorij, ita omnis simoniaca electio
Pontificis irrita est, nisi aliter decernatur.

Ad rationes in contrarium. Respondeo,
illas solum procedere pro foro externo, seu
ad probandam, vel admittendam exceptio-
nem de simonia, dum Papa nondum receptus
fuit, vt tradit Iacobatius *lib. 4. art. 4. num. 44.*
70. & sequentibus.

Ex quo sequitur primò, duos, vel tres qui
inter se simoniacè paciscuntur de electione,

Excommunicati

non

non solum affici excommunicatione, & aliis pœnis, vt concedunt etiam Gambarà, & Soprano *locis citatis*, verum etiam electionem irritam efficere, vt probatum est, licèt præfati Doctores electionem validam esse arbitrentur.

Secundò irritam esse electionem, quoties Cardinalis qui Papatum affectabat dedit alteri Cardinali prædium, hoc solum fine, vt ei votum in electione conferret. Ratio est, quia ista actio est verè simoniaca ex parte dantis, consequenter electionem vitiat. Oppositum sustinetur ab aliquibus Doctoribus, quia licèt hæc datio simoniaca sit ex parte dantis, nihilominus non est notoria, & manifesta, etiamsi fortè omnes præsumpserint simoniæ labem in huiusmodi donatione subesse; dixi ad hunc solum finem, quia si tradat animo conciliandæ sibi beneuolentiæ, vt postea, ea mediante, suffragium illius obtineat, electio non subuertitur, quia hæc non est propriè simonia, vt suo loco docui.

Obiicies primò, si electio simoniaca, licèt occulta, irrita esset, sequeretur acta Pontificis hoc pacto electi irrita esse, consequenter plurima absurda, & incommoda in Ecclesia sequerentur. Respondeo negando sequelam, vt alibi probaui, ex *l. Barbarius, ff. de officio Prætoris*,
Ecclesia

Ecclesia enim in tali euentu supplet id, quod supplere potest.

Obiicies secundò, Summus Pontifex non ligatur legibus humanis quoad vim coactiuam; ergo illius electio irritari non potest. Respondeo Papam non ligari legibus humanis, electionem tamen legibus humanis subiaci, Ecclesia enim formam electionis præscribit, qua non seruata, non tenet electio; consequenter electus forma non seruata, non est Papa, cùm Papa constituatur per legitimam electionem, vt bene Azor. 2. part. lib. 4. cap. 5. quæst. 7. vers. Et certè, & alij Doctores communiter de hac re agentes.

16 Quæres primò, vtrum suffragia publicari possint, dum alicui Cardinali simoniæ crimen circa electionem opponitur. Respondeo affirmatiuè dum crimen aliter purgari non potest. Ratio est, tum quia Iulius I I. statuit semper posse opponi contra simoniacè electum, cùm autem ista oppositio aliquando nequeat alia ratione purgari, quàm publicatione suffragij, sequitur suffragium tunc temporis publicandum esse, tum quia Gregorius XV. in sua Bulla de electione Pontificis, decreuit suffragium electi aperiri, quando suboritur casus, vt sciri debeat, an aliquis sibi suum suffragium contulerit, ergo à simili, &c. ita

Sopra

Sopranus *lib. 4. cap. 29. quest. 18. & 19.*

17 Quæres secundò , vtrum pœnæ istius constitutionis Iulianæ incurrantur ab eo qui simoniam commisit , vt in Papam eligeretur , qui postea nominatus quidem fuit , sed non fuit electus , eo quod nonnulla suffragia ad congruam electionem ei defuerint. Respondeo primò , pœnas istius constitutionis non incurri , licèt aliæ pœnæ iure communi contra simoniacos editæ contrahantur. Ratio est , quia Iulius II. has pœnas non imposuit ob nominationem simoniacam , seu ob electionem incompletam , sed ob completam ; nam loquitur de illa electione , ob quam electus sublato defectu simoniæ , ius ad Papatum haberet , & posset esse verus Papa , ita Sopranus *loco citato , quest. 20. vers. Sed tamen dicendum.*

18 Quæres tertio , vtrum sicut electio Papæ infecti labe hæresis , vel simoniæ , irrita est , ita etiam irrita sit , si Papa notoriè criminofus eligatur. Respondeo negatiuè , ratio est , tum quia nullo iure constat huiusmodi electionem irritari ; tum quia contra Papam aliàs legitimè electum , non potest aliud vitium , præter simoniam , & hæresim opponi , *cap. licet de electione* ; ergo electio irrita non est , ob alia crimina , etiamsi grauiter peccent ij , qui criminofum scientes eligunt. Abb. *in cap. licet , de elect.*

elect. Azor. 2. p. lib. 4. cap. 5. quæst. 7. vers. Rogabis;
Iacobatius de Concilio lib. 4. art. 9. num. 3. Gam-
bara in extrauag. Iulij II. n. 164. Sopran. lib. 4.
cap. 5. ad finem, & alij communiter, idem sen-
tientes de eligente indignum ad alias digni-
tates & officia, vide *supradicta quæst. 1. puncto 3.*
num. 3. & seqq.

19 Quæres quartò, vtrum Papa eligi de-
beat, ex ipso Collegio, & numero Cardina-
lium. Respondeo eligendum esse ex numero
Cardinalium, si habilis, & idoneus inter ipsos
reperiatur *cap. in nomine distinct. 23.* verum si
eligatur aliquis extra Collegium, etiam dum
aliquis ex Collegio Cardinalium habilis re-
peritur, electio tenet. Ratio est, quia *in cap. li-*
cet, de electione, simpliciter decernitur, vt ele-
ctus à duabus Cardinalium partibus recipia-
tur, nec alibi oppositum cauetur in hoc casu,
ita Sotus *lib. 4. de iust. quæst. 6. art. 2. ad 5.* Azor.
2. part. lib. 4. cap. 5. quæst. 6. Cardinalis Tuschus
tom. 3. littera E. conclus. 5. 7. num. 24.

Gondislaus de orig. & potest. Cardina-
lium *quæst. 5. num. 31.* Iacob. de

Concil. lib. 1. fol. 44. Manfr.

de Cardin. decis. 265.

vide infra dicen-

da *disput. 2.*

quæst. 2.

Q V Æ